

власності, добровільність реєстрації договорів, обмеження терміну дії охорони майнових прав інтелектуальної власності [11]. Автори роблять висновок, що «по суті, норма, що передбачає право звернення стягнення на МПІВ [майнові права інтелектуальної власності] у ході виконавчого провадження у разі спору, не пов'язаного з питаннями інтелектуальної власності, залишається декларативною» [11]. К. Оверковський зазначає, що «хоча вже й закріплена можливість звернення стягнення на майнові права інтелектуальної власності, однак механізм звернення стягнення стосовно такого специфічного майна як майнові права інтелектуальної власності законом не визначений» [12, с. 40].

Повертаючись безпосередньо до питання щодо можливості звернення стягнення на доменне ім'я, слід зазначити, що фактично наразі існує можливість звернення стягнення на цей об'єкт як на майно. Так, у вище згаданому рішенні Європейського суду з прав людини у справі "Raeffgen GmbH v. Germany" доменне ім'я визначається як майно [10]. Враховуючи те, що в Україні «суди при вирішенні спорів застосовують Конвенцію та практику Суду як джерело права» [13, ст. 17] немає жодних підстав не зараховувати доменне ім'я до майна. Цікаво, що у досліджуваному рішенні Європейський суд з прав людини провів паралель між доменним ім'ям і об'єктами інтелектуальної власності (зокрема торговельними марками) [10]. Більше того, у Звіті «Інтернет: прецедентна практика Європейського суду з прав людини» права на доменні імена (з посиланням на рішення у справі "Raeffgen GmbH v. Germany") перелічені серед майнових прав інтелектуальної власності [14]. Проте Європейський суд з прав людини доменне ім'я безпосередньо об'єктом права інтелектуальної власності у своєму рішенні не назвав, визначивши його лише як майно [8, с. 329].

Повертаючись до питання щодо звернення стягнення на доменне ім'я, пропонуємо дослідити практику США у цьому контексті.

Хрестоматійним прикладом стало рішення у справі "Network Solutions, Inc. v. Umbro International, Inc.". Передусім "Umbro International, Inc." звернулася з позовом до "Canada, Inc." щодо порушення останньою прав на торговельну марку "Umbro" шляхом використання доменного імені "umbro.com". Суд такі вимоги задовольнив, а також зобов'язав відповідача відшкодувати судові витрати. Коли в контексті виконання рішення постало питання щодо визначення майна, яким володіла "Canada, Inc.", виявилось,

що ця компанія була реєстрантом принаймні 38 доменних імен, реєстратором щодо яких виступала "Network Solutions, Inc." [2, с. 10–11]. Для застосування процедури "garnishment" (процедури, за якої можна звернути стягнення на майно боржника, що перебуває в іншій особі [15]) "Umbro International, Inc." звернулася з позовом до "Network Solutions, Inc." до суду у Вірджинії за місцезнаходженням "Network Solutions, Inc.". Суд першої інстанції задовольнив вимоги "Umbro International, Inc." [2, с. 11–12]. Проте Верховний суд Вірджинії, переглядаючи справу, дійшов інших висновків. Аргументом слугувало те, що права на доменне ім'я набуваються відповідно до договору про реєстрацію доменного імені, відтак, на думку суду, такі права є лише правами за договором і не можуть існувати окремо від договору, відповідно, не підпадають під процедуру "garnishment" [16]. Варто погодитися з Дж. Морінгієлло, яка, аналізуючи вищенаведене рішення зауважує, що невірно посилатися на рішення Верховного суду Вірджинії у справі "Network Solutions, Inc. v. Umbro International, Inc." для висновку про те, що доменне ім'я не є майном, адже суд лише зауважив, що доменне ім'я не підпадає під процедуру "garnishment" відповідно до "Virginia Garnishment Statute" [2, с. 14]. Варто зазначити також, що рішення Верховного суду Вірджинії викликало дискусії у колах науковців і практиків. Так, висловлюючи занепокоєння, М. Черток та В. Е. Агін, зауважили, що з огляду на таку позицію суду можна дійти висновку, що кредитори інтернет-компаній будуть знаходитися у невідгданому положенні порівняно з кредиторами, наприклад, цегляних або цементних компаній [1, с. 280]. Дж. Морінгієлло зазначає, що немає причин виключати доменні імена зі сфери обороноздатних прав. Автор зауважує, що сьогодні беззаперечним є той факт, що володілець доменного імені може отримувати вигоди. Водночас володілець доменного імені має нести відповідний тягар щодо володіння такими цінними правами, з огляду на що вбачається справедливим надання кредиторам можливості задовольняти свої вимоги шляхом звернення стягнення на доменні імена [2, с. 54].

Інший приклад ілюструє справа "Office Depot v. Zuccarini", яка розглядалася судом Каліфорнії. Так, суд дійшов висновку, що кредитор може звернути стягнення на доменне ім'я за місцезнаходженням реєстру [17].

Щодо фактичних обставин – спершу "Office Depot" звернулася з позовом до Дж. Зуккаріні

щодо порушення норм “Anticybersquatting Consumer Protection Act” та незаконного використання доменного імені “offic-depot.com” [17]. Суд погодився з доводами позивача щодо незаконного використання доменного імені, а також зобов’язав Дж. Зуккаріні відшкодувати 100 000 доларів і 5 600 доларів за послуги адвокатів. Потім права кредитора перейшли до “DSH” [6].

“DSH” з’ясувала, що Дж. Зуккаріні володів більше 248 доменними іменами, зареєстрованими у “VeriSign”, зокрема більше 190 доменними іменами в домені .COM, та звернулася до суду для вирішення питання про можливість звернення стягнення на доменні імена боржника, зареєстровані в домені .COM [17]. Суд визнав можливість звернення стягнення на доменне ім’я. При цьому суд дослідив два основні питання: по-перше, чи є доменне ім’я майном, на яке можна звернути стягнення, по-друге, якщо так, то як визначити місцезнаходження доменних імен для цілей звернення стягнення. Щодо першого питання суд встановив, що відповідно до законодавства Каліфорнії доменне ім’я є нематеріальним майном, на яке можна звернути стягнення. Щодо другого питання суд визнав, що наділення нематеріального майна місцезнаходженням – це правова фікція, тож визначати місцезнаходження варто в контексті специфіки такого майна. Суд визначив місцезнаходження доменного імені за місцезнаходженням реєстру. Інший висновок, зроблений судом у контексті цієї справи, полягає в необхідності призначення отримувача доменного імені, відповідального за продаж доменного імені для задоволення вимог стягувача [5].

Водночас у контексті проаналізованого рішення в літературі також висловлювалися думки щодо можливих складнощів. По-перше, при продажу доменного імені для задоволення вимог стягувача немає гарантій, що особа, яка його придбає, буде використовувати таке доменне ім’я добросовісно, не порушуючи положень “Anticybersquatting Consumer Protection Act”. Іронічність такого питання полягає в тому, що першочергово позов проти Дж. Зуккаріні був задоволений через те, що він незаконно використовував доменні імена, порушуючи норми “Anticybersquatting Consumer Protection Act” [3].

Друге питання полягає у визначенні меж оборотоздатності доменних імен з тим, аби не вводити в оману користувачів мережі Інтернет. До прикладу, в США існують певні обмеження щодо обігу торговельних марок у цьому контексті. Тож ставиться питання про те, чи варто визначити

аналогічні обмеження щодо обігу доменних імен і як їх визначити [18].

Водночас практика щодо визнання можливості звернення стягнення на доменне ім’я поповнюється рішеннями. Так, погодився з позицією про можливість звернення стягнення на доменне ім’я також Верховний суд Мінесоти у справі “Sprinkler Warehouse, Inc., Respondent v. Systematic Rain, Inc.”. Суд дійшов висновку, що доменне ім’я є нематеріальним майном відповідно до “Minnesota Statute” та на нього можна звернути стягнення за процедурою “garnishment” [19].

Отже, судовій практиці США відомі як випадки, коли доменне ім’я визнавалося об’єктом, на яке неможливо звернути стягнення, так і випадки визнання доменного імені майном, на яке можна звернути стягнення. Така різниця багато в чому обумовлена нормами, що діють у різних штатах.

Загалом у літературі наголошується на необхідності врегулювання цього питання, з тим аби надати можливість звертати стягнення на доменне ім’я. Так, К. Каруана зазначає, що реєстранти доменних імен мають бути здатні не лише отримувати вигоди від реєстрації, але й нести тягар володіння цими правами. Відповідно, враховуючи, що більшість інтернет-компаній не володіють нічим більш цінним, ніж їхні права інтелектуальної власності та права на нематеріальне майно, доменні імена мають бути доступними для кредиторів у контексті звернення стягнення та задоволення вимог боржниками або у випадку визнання реєстранта доменного імені банкрутом [4].

Повертаючись до проблеми звернення стягнення на доменне ім’я в Україні, варто зауважити, що передусім вимагає вирішення питання щодо визначення правової природи цього об’єкта на законодавчому рівні. Утім, навіть якщо припустити, що цей крок зроблено та доменне ім’я визнане об’єктом права інтелектуальної власності, у контексті звернення стягнення на такий об’єкт виникає принаймні два питання. 1. Що означає звернення стягнення на майнові права інтелектуальної власності та власне на доменне ім’я як об’єкт інтелектуальної діяльності? 2. Чи варто обмежувати оборотоздатність доменних імен для забезпечення їх добросовісного використання, зокрема щоб попередити ситуацію переходу прав на доменне ім’я до особи, яка буде використовувати цей об’єкт недобросовісно?

Щодо першого питання варто виходити з таких міркувань. Враховуючи особливості доменного імені, пов’язані з тим, що цей об’єкт фактично являє собою символічне позначення, що

міститься в спеціалізованому реєстрі, предметом обігу будуть виступати права на такий об'єкт. Водночас задля уникнення термінологічних ускладнень у випадку, коли мова йде про доменне ім'я як об'єкт цивільного обігу, варто розуміти перехід усіх майнових прав на доменне ім'я. Натомість, коли як об'єкт цивільного обігу визначається конкретне майнове право на доменне ім'я, це означає перехід до іншої особи лише конкретно визначеного майнового права. Отже, звернення стягнення на доменне ім'я фактично означає звернення стягнення на всі існуючі майнові права на нього, водночас звернення стягнення на майнові права на доменне ім'я може означати звернення стягнення як на всі майнові права (якщо вони визначені як предмет стягнення), так і на деякі (визначені) майнові права.

Щодо другого питання, на нашу думку, недоцільно обмежувати оборотоздатність доменних імен задля запобігання їх недобросовісному використанню. По-перше, малоімовірним вважається факт однозначного встановлення наміру особи використовувати доменне ім'я до того, як вона набуде прав на цей об'єкт. По-друге, будь-який інший об'єкт особа також може використовувати недобросовісно, зловживаючи своїми правами, і це не є приводом для обмеження його оборотоздатності. Задля вирішення проблеми недобросовісного використання доменних імен таке питання має знайти законодавчу регламентацію, з тим аби, по-перше, потенційний

володільць доменного імені розумів наслідки недобросовісного використання такого об'єкта, а по-друге, особа, чиї права порушені внаслідок недобросовісного використання доменного імені, мала змогу ефективно їх поновити.

Висновки. Керуючись нормами українського законодавства та практикою Європейського суду з прав людини, можна констатувати, що сьогодні існує можливість звернення стягнення на доменне ім'я як на майно. Водночас при розгляді питання про звернення стягнення на доменне ім'я постає проблема більш конкретного визначення правової природи цього об'єкта. На нашу думку, його доцільно визнати в законодавстві об'єктом права інтелектуальної власності, надаючи можливість звернення стягнення на майнові права інтелектуальної власності на доменне ім'я (всі або деякі) та на доменне ім'я як результат інтелектуальної діяльності (що фактично буде означати звернення стягнення на всі майнові права інтелектуальної власності на нього). У контексті розгляду питання щодо звернення стягнення на доменне ім'я цікавою є практика США. Проте вона різниться залежно від штату та загалом суди стикаються з проблемою неврегульованості цього питання законодавчо. Водночас очевидним є те, що реєстрант доменного імені має не лише бути в змозі отримувати користь від володіння доменним ім'ям, а й нести певні ризики, зокрема щодо можливого звернення стягнення на цей об'єкт.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Chertok M., Agin W. E. Restart.com: Identifying, Securing and Maximizing the Liquidation Value of Cyberassets in Bankruptcy Proceedings. *Am. Bankr. Inst. Law Review*. 2000. Vol. 8.
2. Moringiello J. M. Seizing domain names to enforce judgments: looking back to look to the future. *University of Cincinnati Law Review*. 2003. Vol. 72. № 95.
3. Cameron W. S. Need To Enforce A Judgment? Levy A Domain Name. URL: <https://www.theiplawblog.com/2010/03/articles/trademark-law/need-to-enforce-a-judgment-levy-a-domain-name> (last accessed 21.06.2022).
4. Caruana C. The Legal Nature of Domain Names. *ELSA Malta Law Review*. 2014. Edition IV. URL: <http://www.elsa.org.mt/wp-211content/uploads/2015/02/5.-Caruana-Claudio-The-Legal-Nature-of-Domain-Names.pdf> (last accessed: 21.06.2022).
5. Slates R. P. How to Levy on a Domain Name. URL: <https://www.rslateslaw.com/blog/2016/09/how-to-levy-on-a-domain-name> (last accessed: 21.06.2022).
6. Warren E., Westbrook J. L., Porter K., Pottow J. A. E. *The Law of Debtors and Creditors: Text, Cases, and Problems*. 8th Edition. USA : ASPEN Publishing, 2021. 999 p.
7. Про виконавче провадження : Закон України від 02.06.2016 № 1404-VIII зі зм. та доп., внес. зг. із законами України; станом на 26.03.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19> (дата звернення: 21.06.2022).
8. Bulat N. A domain name and a trademark: a comparison and a relationship according to Ukrainian legislation. *The Lawyer Quarterly*. 2020. Vol 10. No 3. P. 324–336.
9. Концепція реформування державної системи правової охорони інтелектуальної власності в Україні : схвалена Розпорядженням Кабінету 218 Міністрів України від 01.06.2016 р. № 402-р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/402-2016-p> (дата звернення: 21.06.2022).
10. DECISION AS TO THE ADMISSIBILITY OF Application nos. 25379/04, 21688/05, 21722/05 and 21770/05 by PAEFFGEN GMBH against Germany : European Court of Human Rights (Fifth Section), 18 September 2007. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-82671> (last accessed: 21.01.2021).
11. Гладій О., Таламанчук О. Звернення стягнення на майнові права інтелектуальної власності у виконавчому провадженні. URL: <https://platforma-msb.org/zvernennya-styagnennya-na-majnovi-prava-intelektualnoyi-vlasnosti-u-vykonavchomu-provadhenni> (дата звернення: 21.06.2022).

12. Оверковський К. Особливості звернення стягнення на права промислової власності як предмет застави. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2020. № 1. С. 35–49.
13. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини : Закон України від 23.02.2006 р. № 3477-IV зі зм. та доп., внес. зг. із законами України; станом на 02.12.2012 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15> (дата звернення: 21.06.2022).
14. Internet: case-law of the European Court of Human Rights / Council of Europe/European Court of Human Rights. 2011, June 2015 (update). URL: https://www.echr.coe.int/Documents/Research_report_internet_ENG.pdf (last accessed: 21.06.2022).
15. Garnishment. URL: Garnishment legal definition of garnishment (thefreedictionary.com) (last accessed: 21.06.2022).
16. Network Solutions v. Umbro International. URL: <https://law.justia.com/cases/virginia/supreme-court/2000/1991168.html> (last accessed: 21.06.2022).
17. Office Depot Inc. v. Zuccarini. URL: <https://casetext.com/case/office-depot-inc-v-zuccarini> (last accessed: 21.06.2022).
18. The Domain Name as Collateral: Considerations for Creditors Seeking to Use a Domain Name as a Security Interest or as a Source of Payment on a Judgment. URL: <https://www.nylitigationfirm.com/the-domain-name-as-collateral> (last accessed: 21.06.2022).
19. Websites and Domain Names Can be Garnished or be Subject to Levy by a Creditor. URL: <https://thekuhnlawfirm.com/web-sites-domain-names-garnished-subject-levy-creditor> (last accessed: 21.06.2022).

Булат Наталія Миколаївна

ЗВЕРНЕННЯ СТЯГНЕННЯ НА ДОМЕННЕ ІМ'Я: ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ

Цифровізація різних сфер життя суттєво впливає на правові відносини. Одним з аспектів цього є можливість задоволення вимог стягувача шляхом звернення стягнення на нематеріальне майно боржника. Так, цифрові активи можуть мати високу вартість. Прикладом такого активу може бути доменне ім'я. Комерційна цінність цього об'єкта сьогодні є очевидною. Тож постає питання щодо можливостей звернення стягнення на нього. Мета статті полягає в аналізі теоретичних і практичних проблем щодо можливостей звернення стягнення на доменне ім'я. Автором розкрито проблему правової природи доменного імені. Розглянуто практику США щодо звернення стягнення на доменне ім'я. У контексті цього наведені приклади як позитивного вирішення питання щодо можливості звернення стягнення на доменне ім'я (рішення у справах “Office Depot v. Zuccarini” (United States Court of Appeals, Ninth Circuit) та “Sprinkler Warehouse, Inc., Respondent v. Systematic Rain, Inc.” (Supreme Court of Minnesota)), так і заперечення такої можливості (рішення у справі “Network Solutions, Inc. v. Umbro International, Inc.” (Supreme Court of Virginia)). Окреслено основні проблемні аспекти, що можуть виникнути у питанні звернення стягнення на доменне ім'я в Україні та запропоновано шляхи їх вирішення. Обґрунтовано висновки, що доменне ім'я доцільно визнати в законодавстві об'єктом права інтелектуальної власності, надаючи можливість звернення стягнення на майнові права інтелектуальної власності на доменне ім'я (всі або деякі) та на доменне ім'я як результат інтелектуальної діяльності (що фактично буде означати звернення стягнення на всі майнові права інтелектуальної власності на нього). Звертається увага на відсутність необхідності обмеження оборотоздатності доменних імен, натомість зауважується потреба законодавчого вдосконалення щодо захисту від недобросовісного використання доменного імені. Наголошується, що реєстрант доменного має не лише бути в змозі отримувати користь від володіння доменним ім'ям, а й нести певні ризики, зокрема щодо можливого звернення стягнення на цей об'єкт.

Ключові слова: звернення стягнення, доменне ім'я, об'єкт права інтелектуальної власності, майнові права інтелектуальної власності, нематеріальне майно.

Bulat Nataliia

FORECLOSURE OF A DOMAIN NAME: THEORETICAL AND PRACTICAL ASPECTS

Digitalization of different fields of life significantly influence legal relations. One of the aspects of this is an opportunity to satisfy creditor's claims by foreclosure of intangible property of a debtor. It is a well-known fact that digital assets may have high price. Examples of such assets include domain names. Nowadays, commercial value of this object is without discussion. Therefore, it begs a question about opportunities of foreclosure of it. The purpose of the article is to analyse theoretical and practical issues concerning opportunities of foreclosure of a domain name. The author considers an issue of the legal nature of a domain name. The courts practice of USA concerning foreclosure of a domain name is addressed. In this context, the article provides examples of both positive solving a question about an opportunity of foreclosure of a domain name (cases “Office Depot v. Zuccarini” (United States Court of Appeals, Ninth Circuit) and “Sprinkler Warehouse, Inc., Respondent v. Systematic Rain, Inc.” (Supreme Court of Minnesota)) and denying of such an opportunity (case “Network Solutions, Inc. v. Umbro International, Inc.” (Supreme Court of Virginia)). The key legal aspects which may arise regarding an issue of foreclosure of a domain name in Ukraine are determined. The ways of solving them are proposed. Conclusions are justified that it is efficient to recognise a domain name as an intellectual property object providing an opportunity of foreclosure of intellectual property rights to a domain name (all of them or some of them) and foreclosure of a domain name itself as a result of intellectual activity (in fact, this will mean foreclosure of all the intellectual property rights to it). The author pays attention that it is not need to limit a civil turnover of domain names. Instead of this, it is necessary to improve legislation regarding legal protection from unfair use of a domain name. It is emphasised that a registrant of a domain name has not only to be able to get benefits of possession of a domain name but also bear some risks including an opportunity of foreclosure of this object.

Key words: foreclosure, domain name, intellectual property object, intellectual property rights, intangible property.